

Foto: Luka Datskober

Enriching the Urban Jungle with Bees

Ozaveščanje v antropocenu: z zaščito čebel branimo nas

Naša dejanja, še posebej v tem obdobju (antropocena doba), se kažejo v izkoriščanju naravnih virov, uničevanju naravnih habitatov, veliki uporabi kemikalij... In vendar je v naših glavah in rokah tudi moč, da delamo drugače. V članku mesto Cesena, eden od petih BeePathNet partnerjev, predstavlja svoje dobre prakse na področju ozaveščanja z uporabo raznolikih pristopov in orodij, s katerimi naslavlja različne skupine kot so kmetje, meščani, otroci ter začetkom izvajanja »čebelam prijazne« vizije mesta.

Preveliko izkoriščanje naravnih virov, uničevanje naravnih habitatov, velika uporaba kemikalij v kmetijskih in industrijskih sistemih v naši antropoceni dobi je privedla do velike ogroženosti živalskih in rastlinskih vrst, kar se od leta 1950 naprej kaže v stalnem zmanjševanju števila vrst. Nedavne znanstvene raziskave medonosnih in divjih čebel kažejo povečano ogroženost populacije opraševalcev ter možne posledice zmanjšanja njihovega števila.

Degradacija naravnih habitatov opraševalcev zaradi intenzivnega kmetovanja in velika uporaba pesticidov v kmetijski pridelavi je privedla do širitve umetnih okolij kot so urbana in pri-urbana območja v katerih opraševalci iščejo zatočišče. V resnici so urbana območja običajno toplejša, manj soparna, nudijo pašo čez daljši del leta in so na splošno manj onesnažena s pesticidi kot bližnja kmetijska področja.

Seveda bi mestne institucije morale narediti več za primerno zaščito in ohranjanje biodiverzitete ter opraševalcem »izreči« dobrodošlico; še posebej z ozaveščanjem in izobraževanjem prebivalcev, lahko pomembno prispevajo k boljši sprejetosti insektov v njihovih mestih. Pa vendar smo še vedno priče mistificiranju žuželk, še posebej, če le-te lahko pičijo. Slednje še posebej velja za urbana okolja in je neposredno povezano s pomanjkanjem znanja in razumevanja, zato moramo to spremeniti.

K ozaveščanju moramo **pristopiti na več ravneh** in z različnimi instrumenti in orodji. **Najprej morajo institucije** (regionalne in lokalne institucije) s povečanjem razumevanja o pomembnosti ohranjanja biodiverzitete v mestih dvigniti ozaveščenost znotraj svojih organizacij. To področje moraj vgraditi v svojo »celostno strategijo« ter

Partnerji:

Ljubljana, Slovenija
www.ljubljana.si

Amarante, Portugalska
www.cm-amarante.pt

Bydgoszcz, Poljska
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Italija
<http://www.comune.cesena.fc.it>

Hegyvidék, Budimpešta,
Madžarska
www.hegyvidek.hu

Nea Propontida, Grčija
www.nea-propontida.gr

Več informacij:

www.urbact.eu/beepathnet
beepathnet@ljubljanasi.si

  /BeePathNet

vkjučiti različne oddelke, ki bodo okolijske vidike izvajali kot enega glavnih vodil njihovega dnevnega procesa odločanja.

Drugi je proizvodni sektor, ki deluje v urbanih in v pri-urbanih območjih; kmete, podjetja in strokovnjake je potrebno podučiti o priložnostih, ki izhajajo iz "bolj zelenega okolja" in kako lahko k temu prispevajo s svojimi vsakodnevnimi dejanji. Biti »zelen« je v teh časih lahko zelo dobra marketinška poteza tako za kmetijski kot industrijski sektor.

In nazadnje državljani! To je verjetno največji izziv. Dviganje ozaveščenja o pomembnosti zaščite okolja, ohranjanju biodiverzitete in vlogi oprasovalcev je dolgotrajen proces, ki potrebuje svoj čas in nenehna prizadevanja, da bi prišli do oprijemljivih rezultatov.

Delo na ozaveščenosti državljanov pomeni začeti v šolah: izobraževanje je motor, ki ustvarja odgovorne in ozaveščene državljane; učenje šolarjev in študentov pa pogosto pomeni tudi učenje njihovih družin.

Starejše ljudi iz generacij, ki jim odnos do okolja ni bil tako pomemben, je še posebej potrebno vključiti v seminarje, delavnice ter na dogodke in prireditve. Za pravilen prenos sporočila je potrebno uporabiti različna orodja in pri tem je posebno pozornost nameniti vključevanju nepriviligiranega dela mestnih skupnosti kot so tujci, prebivalci z nizkimi dohodki in invalidi. Mesto Cesena v okviru svojega »potovanja« v projektu BeePathNet **razvija strategijo ozaveščenja** prebivalcev na področju okolijske zavesti in se še posebej osredotoča na pomembnost oprasovalcev za naše življenje.

Mestna uprava je že naredila nekaj pomembnih korakov na poti k »**čebelam prijazni**« **viziji mesta**. [CEAS – izobraževalni center za trajnostni razvoj](#), s sedežem v Ceseni, je ključnega pomena za promocijo trajnosti tako znotraj institucije kot v občini. CEAS je odgovoren za dolgoročno načrtovanje aktivnosti, ki vključujejo šole, društva in nevladne organizacije ter je vedno osredotočen na izobraževanje na področju zaščite okolja in trajnosti (slika 1 avtor: arhiv mesta Cesena).

Skozi projekt BeePathNet je mesto v svojo strategijo dodalo fokus na oprasovalce in čebele v urbanem okolju, kar je porodilo novo idejo: eksperimentiranje z različnimi načini upravljanja zelenih področij v javnih parkih z namenom, da se košnja trave prilagodi obdobjem cvetenja. Ko bo pripravljen načrt upravljanja (info-grafika), bo to območje zagotovo postalo prostor za izobraževanje in ozaveščanje državljanov.

Pred kratkim so pripravili **cikel seminarjev**, ki se bodo odvijala naslednjo pomlad. Posvečeni so različnim ciljnim skupinam (strokovnjaki, državljani, institucije) s tremi glavnimi temami: pravilna strokovna uporaba fitosanitarnih proizvodov (namenjena kmetom in strokovnjakom), čebelam prijazni vrtovi za vse (trajnostno upravljanje balkonov in vrtov od vidika botanike do čebelam prijazne uporabe fitosanitarnih proizvodov in proizvodov za zatiranje škodljivcev) namenjeni prebivalcem ter okrogla miza o pomembnosti muzejev v znanstveno izobraževalnem procesu ozaveščanja meščanov.

res
Rete Ecologiche
Ambientali e Sociali

WWF
Forlì-Cesena

CEAS del Comune di Cesena

Sabato 2 aprile 2016
dalle ore 15

Inaugurazione
del boschetto del Parco dell'ippodromo
area ad evoluzione naturale orientata

I cittadini, le famiglie, le scuole sono invitati all'inaugurazione del progetto di rete proposto dal WWF di Forlì-Cesena e coordinato dal CEAS del Comune di Cesena un progetto di riqualificazione urbana nel rispetto degli ecosistemi e della biodiversità con l'intento di creare nel cittadino un senso di appartenenza e di cittadinanza nel rispetto degli ecosistemi della natura

h. 15
Saluto del Sindaco e taglio del nastro

15/15,30
Presentazione del progetto
a cura di Comune di Cesena, WWF di Forlì-Cesena, Quartiere Oltresavio, Ass. Dante Alighieri, Ass. Soffiditerra

h. 15,30/16,45
Attività e proposte per i cittadini

- Passeggiando tra la biodiversità (a cura del WWF)
- Letture nel bosco
- Proposte di installazione partecipata con i materiali naturali del boschetto (a cura di Soffiditerra)
Lasciat traccia di noi & Liberamente creativi

h. 16,45/17,30
Buffet
a base di prodotti locali, di stagione e del commercio equo solidale

tutela SALVAGUARDIArispettoCURA
ecosistemibiodiversitàNATURAuomo
RETErelazioneCITTADINANZAequilibrio

Slika 1: Primer dejavnosti CEAS, ki vključuje institucije pri direktnem upravljanju javnih površin

Sočasno s tem bodo letos učenci osnovne šole v Ceseni imeli priložnost izkusiti **izobraževalno pot o čebelah**, opraevalcih in čebelarstvu, čebelar pa bo učencem v razredih pokazal pravi čebeljak in predstavil zelo zaposleno življenje čebel.

Slika 2: Informacijska zloženka s pravili za ohranjanje opraevalcev, ki so jih na regionalni ravni določili čebelarji in podjetja s semeni

Čebelarstva igrajo ključno vlogo v uspehu te strategije - lahko so gonilna sila pomembnih dejanj z veliko močjo ozaveščanja. Primer tega je protokol, ki so ga leta 2017 na regionalni ravni podpisala čebelarstva (med njimi tudi A.F.A., Čebelarsko društvo Forli Cesena, današnji član BeePathNet mestne URBACT lokalne skupine ter eden od promotorjev in podpisnikov protokola) in podjetja s semeni. To je privedlo do oblikovanja pomembnih **skupnih pravil za ohranjanje čebel**, podporo postopkom opraevanja semenskih posevkov in tako k zagotavljanju donosnosti opraevanja. Ta prvi korak na regionalni ravni je pripeljal do podpisa sporazuma na nacionalni ravni in je mejnik »čebelam spoštljivega« partnerstva med čebelarji, kmeti in proizvajalci semen (slika 2).

Prav tako je močno orodje **organizacija dogodkov** s katerim pritegnemo pozornost prebivalcev mesta. S premišljenim komunikacijskim pristopom lahko ljudi dosežemo in jih tudi vključimo. Tako smo naredili letos ob, prvič v Ceseni, praznovanju Svetovnega dneva čebel (slika 3, avtor: arhiv mesta Cesena). S prireditvijo smo prvič povezali institucije, društva, podjetja in prebivalce, ki v Ceseni skrbijo za urbano biodiverzitetu in ohranjanje opraevalcev. Uspeh dogodka je pokazal, da se širša javnost odziva na temo projekta, če le jo pravilno spodbudimo.

Slika 3: Državljeni poslušajo zgodbe o čebelarstvu – Trenutek v Svetovnem dnevu čebel 2019 v Ceseni

Slika 4: delovna skupina Fidenza

Slika 5: Cremonin urbani čebelar na delu

Še več, v dobi spleta je lahko in mora biti breme ozaveščanja porazdeljeno, da bi bilo bolj učinkovito in da bi delovalo na širši ravni. Ravno zato se gradijo močnejše povezave s tematsko sorodnimi projekti, ki v različnih mestih naslavljajo isto temo in imajo za cilj vzpostaviti čebelam in opravevalcem prijazno urbano okolje.

Nekaj zelo zanimivih informacij lahko, kot primer, najdete v dveh projektih ["Let it bees!"](#) (slika 4, avtor: mesto Fidenza) in [»Urbane čebele Cremona«](#) (slika 5, avtor: "Città Rurale") (Združenje mesta Rurale in Cremona).

Avtor: Mario Laghi, Ph.D, Mestna občina Cesena, koordinator projekta

Avtor slik:

slika 1 in 3: arhiv mesta Cesena

slika 2: avtor AFA Apicoltori

slika 4: mesto Fidenza

slika 5: "Città Rurale"